

รายงานผลการประเมินโครงการสภานักเรียนโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์

The Evaluation Report of Students Council Project of School NaChueak Pitayason.

เกษม ไชยรัตน์¹

Kasem Chaiyarat¹

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการสภานักเรียนโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครูที่ปรึกษาและนักเรียน จำนวน 310 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินปรากฏดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทหรือสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี
2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี
3. ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี
4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการโดยรวมอยู่ในระดับดีทุกกิจกรรมโครงการและนักเรียนเกินร้อยละ 80 เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อโครงการ
5. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับดี
6. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ : การประเมิน โครงการ สภานักเรียน

Abstract

The project is aimed to assess the school's students council NaChueak Pitayason. Sample. Teachers, counselors and students block 310 by simple random sampling. Tools used in the assessment are Questionnaire scale. Analyze and present the data using descriptive statistics, frequency, percentage, mean and standard deviation. Results are as follows.

1. Impact assessment or environmental context. Overall, a good level.
2. Assessment, primary factors. Overall, a good level.
3. Assessment the implementation process. Overall, a good level.
4. Evaluated the yield of the overall project level, all activities, projects and more than 80 percent of students participate in knowledge and attitudes towards the project..
5. Evaluated the productivity of the project. Overall, a good level.
6. Evaluated the results of the project. Overall, a good level.

Keywords : Evaluation, Project, Students Council.

---

¹ผู้อำนวยการโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ อ.นาเชือก จ.มหาสารคาม 44170. โทร.0810669345

¹Director of NaChueak Pitayason School. Tel.0810669345

บทนำ

คณะกรรมการนักเรียนและองค์กรนักเรียนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนและการพัฒนาสังคมโรงเรียน การพัฒนาให้คณะกรรมการนักเรียนเข้าใจและดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลก่อให้เกิดประโยชน์อย่างน้อย 3 ด้าน คือ 1) ประโยชน์ต่อนักเรียน : องค์กรนักเรียนที่เข้มแข็งและดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล 2) ประโยชน์ต่อโรงเรียน : องค์กรนักเรียนที่เข้มแข็งและดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล และ 3) ประโยชน์ต่อประเทศชาติ : นักเรียนที่ผ่านชีวิตในสังคมโรงเรียนธรรมาภิบาล และมีจิตวิญญาณในการใช้ธรรมาภิบาลดำเนินกิจกรรมทุกส่วนและทุกระดับแล้วก็จะสามารถเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ สร้างกลไกป้องกันระบบการบริหารจัดการที่ไม่ดีที่สร้างความไม่เป็นธรรมและไม่สงบสุข อีกทั้งยังจะจรจรโลงกลไกและกระบวนการเสริมสร้างการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญของเยาวชนซึ่งเป็นพลังในการพัฒนาประเทศให้เจริญงอกงามเทียบเท่าอารยยะประเทศและเป็นความหวังของสังคม ในการสืบทอดความเป็นชาติ ศาสนา ภูมิปัญญาวัฒนธรรม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นเด็กควรได้รับการเรียนรู้ในบทบาทหน้าที่ตามวิถีประชาธิปไตยสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสังคมเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาสังคมโดยใช้หลักธรรมาภิบาลเป็นกลไกในการสร้างประสิทธิภาพความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม ตั้งแต่สังคมระดับเล็ก สังคมในโรงเรียน ครอบครัว ชุมชนจนถึงสังคมใหญ่ระดับประเทศ ซึ่งคณะกรรมการนักเรียนและองค์กรนักเรียนเป็นกลไกสำคัญยิ่งที่จะ

ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนตามกระบวนการนิติธรรมเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

โรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ จังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินกิจกรรมในรูปแบบของสภานักเรียนมาต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2552 และผู้วิจัยให้ความสำคัญที่จะประเมินโครงการสภานักเรียนโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ว่าโครงการดังกล่าวมีผลสำเร็จตลอดจนมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรโดยใช้รูปแบบจำลอง CIPPOI Model มาใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อพัฒนาโครงการและปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อประเมินโครงการสภานักเรียนโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ ใน 6 ด้านคือ การประเมินด้านบริบทของโครงการ การประเมินด้านปัจจัยการดำเนินโครงการ การประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการ การประเมินด้านผลการดำเนินโครงการ การประเมินด้านผลลัพธ์การดำเนินโครงการและการประเมินผลกระทบการดำเนินโครงการ

วิธีการศึกษา

การดำเนินโครงการวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ตอบแบบสอบถามคือ ครูที่ปรึกษาจำนวน 10 คน และนักเรียนโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์จำนวน 300 คน รวมจำนวน 310 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย(Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ซึ่งสอบถามครูที่ปรึกษาสภานักเรียน มี 3 ตอนคือ สอบถามที่ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check list) สอบถามครูที่ปรึกษาสภานักเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วน

ประมาณค่า(Rating Scale)จำนวน 5 ตัวเลือก สอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ และแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามนักเรียนที่เป็นกรรมการสถานักเรียนปี การศึกษา 2555 มี 2 ตอนคือ สอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพของนักเรียนที่เป็นกรรมการสถานักเรียนปี การศึกษา 2555 มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ และสอบถามนักเรียนที่เป็น กรรมการสถานักเรียนมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับแบ่ง ออกเป็น ดีที่สุด ดี พอใช้ ปรับปรุง และควรปรับปรุง อย่างยิ่ง และตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย(Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมินด้านบริบทหรือ สิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับดี ทุกข้อ โดยข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รองลงมา ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ และการประเมินวัตถุประสงค์ของ โครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ส่วน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น โดย ภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูง ที่สุดได้แก่ การประเมินคณะกรรมการดำเนินงานและ คณะกรรมการนักเรียนมีความพร้อมในการดำเนิน โครงการ รองลงมา ได้แก่ การประเมินบุคลากรในการ ดำเนินโครงการมีจำนวนเพียงพอ ส่วนข้อที่มีผลการ ประเมินอยู่ในระดับพอใช้ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ งบประมาณในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ ดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดี โดย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ มีการประเมินผลโครงการ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ ดำเนิน กิจกรรมโครงการตามแผนที่กำหนดไว้ ส่วนข้อที่มีผล การประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ คือ ขณะดำเนินงานตาม โครงการมีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการ เมื่อพบข้อบกพร่อง

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ

- 4.1 กิจกรรมที่ 1 โครงการเลือกตั้ง คณะกรรมการสถานักเรียน ประจำปีการศึกษา 2555 พบว่า นักเรียนร้อยละ 90 ได้รับการปลูกฝังให้หน้า แนวคิดและหลักการประชาธิปไตยไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน และนักเรียนร้อยละ 90 ไปใช้สิทธิ เลือกตั้งตามหลักการทางประชาธิปไตย

- 4.2 กิจกรรมที่ 2 โครงการยุวชน ประชาธิปไตยมุ่งพัฒนาเครือข่าย สร้างจิตสำนึกและยึด มั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง เป็นประมุข ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักเรียน ประเมินว่าวิทยากรมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในฐานะที่ รับผิดชอบ รองลงมา ได้แก่ นักเรียนเห็นด้วยเพียงใด หากจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

- 4.3 กิจกรรมที่ 3 โครงการห้องเรียน ประชาธิปไตยพบว่า นักเรียน ม.2 ร้อยละ 90 มีความรู้ ความเข้าใจการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ประชาธิปไตย และสร้างจิตสำนึกมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และนักเรียน ม.2 ร้อย ละ 100 มีเจตคติที่ดีต่อการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยและนำแนวคิดและหลักประชาธิปไตยไป ใช้ในชีวิตประจำวัน

- 4.4 กิจกรรมที่ 4 โครงการ 1 ครอบครัว 1 ประชาธิปไตยพบว่า นักเรียน ม.5 ร้อยละ 90 มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ ประชาธิปไตยและสร้างจิตสำนึกมั่น ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข และนักเรียน ม.5 ร้อยละ 100 มีเจตคติที่ดีต่อ

การปกครองระบอบประชาธิปไตยและนำแนวคิดและหลักประชาธิปไตยไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.5 กิจกรรมที่ 5 โครงการศึกษาดูงาน โรงเรียนเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน รองลงมา ได้แก่ นักเรียนสามารถนำความรู้มาพัฒนาองค์การสถานนักเรียนได้

4.6 กิจกรรมที่ 6 โครงการยุวชนผู้นำกิจกรรม 5 ส พบว่า โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อมที่สะอาด สวยงาม เป็นที่น่ารื่นรมย์แก่ผู้ที่อยู่ในโรงเรียน และผู้ที่เข้ามาพบเห็น นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้ดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ และสภาพแวดล้อมทั้งในโรงเรียนและชุมชนดีขึ้น

4.7 กิจกรรมที่ 7 โครงการสภาคุณธรรม น้อมนำธรรมชาธิปไตย เทิดไถ่องค์ราชันย์ พบว่า นักเรียนบ้านกระต่ายโนนสวรรค์ ร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย และร้อยละ 100 ของนักเรียนบ้านกระต่ายโนนสวรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยและนำหลักประชาธิปไตยไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.8 กิจกรรมที่ 8 โครงการศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนมุกดาวิทยานุกูล จังหวัดมุกดาหาร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนสามารถนำความรู้มาพัฒนาองค์การสถานนักเรียนได้ รองลงมา ได้แก่ นักเรียนความพึงพอใจเกี่ยวกับสถานที่ศึกษาดูงาน

4.9 กิจกรรมที่ 9 โครงการอบรมบทบาทหน้าที่ของสถานนักเรียนกับประชาธิปไตยสู่ประชาคมอาเซียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ความเหมาะสมของสถานที่ที่ใช้ในการอบรม รองลงมา ได้แก่ ความเหมาะสมของระยะเวลาที่ใช้ในการจัดอบรม

5. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รองลงมา ได้แก่ นักเรียนร่วมกันปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำสุด ได้แก่

นักเรียนกล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

6. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับดี ทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนไม่ติดยาเสพติดทั้งในและนอกโรงเรียน รองลงมาได้แก่ นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นกีฬา อ่านหนังสือ ฯลฯ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้กับชุมชน

อภิปรายผล

ในการประเมินโครงการสถานนักเรียนโรงเรียนนาเชือกพิทยาสรรค์ใน 6 ด้านพบว่า มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทหรือสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับดี ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รองลงมา ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และการประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบุญญา จัตูรัส(2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการสถานนักเรียนไทยหัวใจสมานฉันท์ยึดมั่นธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่าด้านบริบทหรือสิ่งแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับ ดี ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งหากการดำเนินโครงการไม่สอดคล้องกับแผนแม่บททางการศึกษา อาจทำให้โครงการหยุดกลางคันได้

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ การประเมินคณะกรรมการดำเนินงานและคณะกรรมการนักเรียนมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ รองลงมา ได้แก่ การประเมินบุคลากรในการดำเนินโครงการมีจำนวนเพียงพอ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ งบประมาณในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของบุญนำ จตุรัส(2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการสถานักเรียนไทยหัวใจสมานฉันท์ยึดมั่นธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลการศึกษพบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ดี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การประเมินคณะกรรมการดำเนินงานและคณะวิทยากรมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ ซึ่งหากบุคลากรไม่มีความพร้อมการดำเนินโครงการอาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ มีการประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ ดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนที่กำหนดไว้ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ คือ ขณะดำเนินงานตามโครงการมีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการเมื่อพบข้อบกพร่อง เนื่องจากการดำเนินโครงการจะต้องมีกระบวนการตรวจสอบให้ตรงกับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รองลงมาได้แก่ นักเรียนร่วมกันปลูกต้นไม้ในวันสำคัญต่างๆ ส่วนข้อที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำสุด

ได้แก่ นักเรียนกล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ซึ่งหากนักเรียนจะตระหนักมากยิ่งขึ้นจากผลกระทบจากภายนอก ดังนั้น กิจกรรมการต่างๆ จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมจะช่วยให้โรงเรียน นักเรียน ชุมชน มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น สามารถรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้นมาในอนาคตข้างหน้าได้

5. ผลการประเมินด้านผลลัพธ์ของโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับดี ทุกข้อโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ นักเรียนไม่ติดยาเสพติดทั้งในและนอกโรงเรียน รองลงมาได้แก่ นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เล่นกีฬา อ่านหนังสือฯ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ให้กับชุมชน โดยพบว่า จากจัดกิจกรรมต่างๆทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น เมื่อนำไปใช้จริงจะทำให้นักเรียนเหล่านี้เป็นพลังขับเคลื่อนชุมชนและประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการประเมินโครงการสถานักเรียนโรงเรียนใน 6 ด้านในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการประเมินโครงการไปใช้ดังต่อไปนี้

1.1 ควรมีการประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

1.2 ควรมีการประเมินงบประมาณในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ

1.3 ขณะดำเนินงานตามโครงการควรมีการแก้ไขปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการเมื่อพบข้อบกพร่อง

1.4 ควรมีการระบูกิจกรรมการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนให้มีความชัดเจนโดยเฉพาะอย่างย้งการให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

1.5 ควรมีการประเมินความกล้าแสดงออกและการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลของนักเรียน

1.6 สถานศึกษาควรมีธรรมเนียมโรงเรียนหรือการกำหนดระเบียบโรงเรียนว่าด้วยสภานักเรียนในการกำหนดอำนาจ บทบาท สิทธิและหน้าที่ขอบเขตในความรับผิดชอบของสมาชิกสภานักเรียน กรรมการนักเรียน คณะกรรมการผู้แทนนักเรียน ครูที่ปรึกษาสภานักเรียน ประธานสภานักเรียน ฯลฯ ไว้อย่างชัดเจนและปรับให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ของสถานศึกษา

1.7 การที่จะดำเนินการโครงการสภานักเรียนในสถานศึกษาให้เป็นไปได้ผลดีและราบรื่นนั้นควรได้รับความร่วมและได้รับการสนับสนุนจาก ผู้ปกครองของนักเรียน คณะกรรมการศิษย์เก่าของโรงเรียน คณะกรรมการศิษย์เก่าของโรงเรียน คณะครู

และนักเรียน ซึ่งถือว่ามีความสำคัญและความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งก่อนที่จะจัดตั้งสภานักเรียนในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการสภานักเรียนในสถานศึกษาตามความต้องการของชุมชน

2.2 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของสภานักเรียนในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการศิษย์เก่า เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยในสถานศึกษาที่นักเรียนเป็นกรรมการสภานักเรียนและไม่ได้เป็นกรรมการสภานักเรียน

2.4 ควรมีการศึกษาหรือเปรียบเทียบ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ สติปัญญาและสังคมของนักเรียนที่เป็นกรรมการสภานักเรียนในสถานศึกษาต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

บุญนำ จตุรัส. (2551). การประเมินโครงการสภานักเรียนไทยหัวใจสมานฉันท์ยึดมั่นธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.